

Mustaa ja vaikeaa

(Jatkoo.)

— Muistelin vaan lapsuusajkoja...
Paavo, joka ei tiennyt Doran ajatusjuoksusta, alkoi iloisena muistutamaan useita eri kohtauksia lapsuusajoilta. Miten he riitelivät ja taas sopivat.

Miten... miten...
— Sinä olit häjy!
— Kun sanoin sinua silloin tällöin Tora-Maljaaksi, ha, ha, ha. Enhän enää.—

Dora ilostui jo.
—Eipä ole sanottu miten vielä nimittelet, vaikka pahemminkin! Alkua tämä on vasta...
— Älähän nyt!
Nuori sulhanen kertoi tulevaisuussuunnitelmiaan.

— Kun isästä aika jättää, saamme me talon. Kotia on parannettava, korjattava, isonnettava... Niinhän! Ajurin ammatti ei ole tosin kadettava, mutta...

— Älä puhu niistä nyt, Paavo!
— Tulevaisuutta on ihana ajatella muutenkin... toivosaa elään... Katsoppa August setää! Hänen esi-merkkijään meidän on seurattava.

— Hän menestyy on saavuttanut suosiota, jos on vihattukin.
— Työväen rakastama, yläluokan silmätikkua!

Yleisön suosion olen minäkin saavuttanut, sanoi nyt Dora, hymyillen ja hieman naurahtaan.

— Vaikka ei Kansallisteatterissa!
— Älä tärvele keskusteluaamme.
— Entinen toiveesi...

Doran otsa kirkahti, suu supistui merkittävästi, silmät tuijottivat kauas ja ääni värähteli hänen sanoessaan:

— Tiedän jo luokkaperusjuuret, tiedän missä joutokasa liikun. Silmäni ovat suenneet kauan sitten. Työväen hyväksi tahdon taistella, suuren aatteemme eteen työtä tehdä. Voimakkaimpattakaan käntien taputukset Kansallisteatterissa, eivät toisi selkeästä tyytyväisyyttä, kun joskus tunnen, saatuaani vilpittöntä suosiosotusta esiintyessäni luokkani keskuudessa. Taistella aatteen edestä, aatteen, joka sorretun kansan vapauttaa, on kai jalompaa, kun ilveillä jonakin Juliana, Sylvinä tai Homsantuna, ainoastaan siksi, että saavuttaa mainetta ja porvarien ihallua.

— Sinä jalo tyttö! — Aatten vainiolla minunkin jälkeni näkyvät, jos ei syvästi niin matalasti ainakin.

— Täpä päivänä minä tuhatterroin, syvämmän ja selvemmän tunnen, mihi kuuluu, tunnen sen syvän kuulun, joka on heidän ja meidän välillä. Kun tikari pisi äskenkin rinnassani...

— Paljon me olemme jo saavuttaneet, työmme hedelmää on jo näkyvissä, sanoi nyt Paavo. Yleinen, yltäpäälläinen äänioikeus kannan eduskunta, työväkeä suojeleva lakelä...

— Niin, ja työväestö solidaarista joka puolella masta...
— Työväenyhdistyksiä, työväenkirjallisuutta, sanomalehdistä, eteenpäinmenevä osuustoiminta, kaikki viittaa siihen, että tulevaisuus on meidän!

— Sittekin emme ole kylliksi tehneet. Päämäärä ei ole saavutettu, voi olla vielä kaukana...

— Niin — — korkeaa virkavalta, vääntäisyys — ulkopoliittika — — esteitä on!

Paavo otti Doran käden hellästi omaansa, puristi sitä ja kysyi:

Mitä tekisimme tämän päivän luonfaksi?
— Vannoimme taistelevamme henkeen ja vereen, yhdessä, käsikädessä, aatteenamme puolesta.

He purtelivat toistensa käsii.
— Ja nyt me varmaankin menemme ravintolaan saamaan virvokkeita?...

10:s LUKU.

Sota! Sota on alkanut!
— Voi, voi, voi, voi, voi, voi...

Nuorten Osasto

— Mitä ihmeitä sinä taas julletat ukutat ja volvotat? Se oli käyräselkäinen, vanha ukko, joka tätä kysyi yhtä köyryselkäläiseltä rypistyneeltä akalta.

— Mallma loppuu, maailma loppuu! Jo ennustukset toteutuvat, Luojan merkit on nähty...

— Olehan tuossa! Ei sinulle mitenkään saa järkeä...

Vaan vanha ikäloppu nainen hoki:
— Ennustukset toteutuvat, Sibyllän ennustukset. Merkkejä on nähty, pyrstötähtiä kulkenut... velli nousee veljeä vastaan, valtakunta valtakuntaa vastaan, kansa kansaa vastaan. Ylpeys paisuu, koreus kasvaa... oi voi, voi, voi!...

Luoja hukuttaa maan. Antikristuksen aika on käsissä!

— Ja sinun aikasi on kohta käsissä. Mallma loppuu sinun kohdaltasi hyvin pian... niinkuin minunkin.

— Sinä julma epäuskoja, sinä... villitty, sinä... sinä... Vaino kählisi, ei osannut silleen hengenvetoon muuta sanoa.

— Luuleeko se tati tosissaan, että tämä on nyt se mallman lopun sota! nuorempi nainen kysyi tuudittessaan lasta sylissään nukuttamisalkeessa.

— Luulenko! Luulenko! Johan tuon olette kymmeniä kertoja kuulleet. Se se on, viimeinen sota maailmanlopun sota!

Nuorempi nainen hymähti.

— Tämä vanha höpsy taitaa tulla mielipuoleksi maailmanlopun pelosta, vaikka ei ole pitkä aika, kun hän varmasti saa sanoa maailmalle: hyvästi!

Koukkuselkä äijä sea nyt taas sanoi.
— Ei isän kannata aina väitellä äidin kanssa näistä, eikä Doran myös. Meillä on parempaakin tekemistä tätä nykyä, zano! Paavo Väänänen keskeyttääksen puhelun.

— Äitlä emme saa kuitenkaan luopumaan mielipiteistään.

— Eikä teitä, te villitty, epäuskokset, te jumalanpilkkajaat...
Dora nousi ja laski lapsen pois sylistään.

Paras oli jättää muori yksin muuten hänen päivittelynsä eivät taas loppu.

— Minun on lähdeettävä asioille. Tati jos voit katsoa lasta...
Paavo ymmärsi oikeen.
He läksivät yhdessä.

(Jatketaan.)

Väsinyt

(Jatkoo.)

Tykon sielu kaipasi työskentelyä ja hän alkoi aivan luomamatta jälleen tarkasti seurata puolutoimintaa, ottamatta siihen kuitenkaan toiminnallisesti osaa. Nyt hän näki toiminnassa useasti toistuvaa tahallista huolimattomuutta ja pahoja erehdyksiä, tuntien samalla hetkellisesti pakottavana halua heittäytyä mukaan auttamaan asioita osaltaan paremmalle tolalle, mutta samalla hän ajatteli: — Tuskekoon nyt toisekin osaltaan ja koettakoot parastaan, mitäpä tekoa minulla siellä olisi.

Ja niin hän jäi edelleen henkiseen yksinäisyyteensä tappelemaan yhä kasvavaa ikävää vastaan, jaksamatta rynnätä elävään työhön, työhön, joka virkistää ja väsyttää, joka tuo rintaan tuskaa, surua ja voitouriemua, työhön, johon ken kerran tarttuu rehellisesti todellisella innostuksella, ei hän voi siitä milloinkaan

ainiaaksi irtaantua, muutoin kuin — kuoleman kautta.

Aika on vaeltanut vitkallisesti, mutta varmasti eteenpäin. Kainis kevät on jo ollut ja vaihtunut ihanaan kesään. Puissa on täysi lehti, maa viheriöi ja kukat kilpailevat kauneudesta. Lämmin tuuli hellästi henkii puiden oksilla, hyväilee maan heinää ja kukkien terälehtiä, ja sinitaivaalta paistava kirkas aurinko riemuitsee voitostaan ja tunkee kuumia säteitä pimeimpäänkin sokupkaan, ikäänkuin silmäillen vieläkö kuolema uskattaa siellä näyttäytyä.

Mutta kuolemalla ei ole sijaa sielläkään, sen valta on murtunut ja nyt hallitsee elämä.

Elämä on tunkeutunut tehtaan ikkunastakin sisälle ja kuiskinut sorvin ääressä seisovan Tykon korvaan houkuttelevia sanoja.

— Ota lomaa ja matkusta meren rannalle, siellä katoaa ikävä, siellä tulet jälleen uudeksi ihmiseksi.

Niin on elämä hänen korvaansa kuiskinut ja Tyko on totellut sen kehotusta vastaan panematta.

Nyt hän on meren rannalla perheensä kanssa viettämässä kahden viikon lomaa. Koskaan ennen ei hänellä ole ollut tällaiseen tilaisuutta, eikä se nytkään olisi oikeen sopinut, mutta hän on antanut palttua kaikelle, mikä on yrittänyt häiritä hänen suunnitelmiaan ja matkustanut, sillä täytyihän päästä virkistymään, muuten ei jaksais elää.

Tyko on jo viikon päivät viettänyt meren rannalla. Siellä on nimille sopivaa loivaa hietikkorantaa ja ulos merelle pistäviä kallioriuottoja, joita vastaan lakkaamatta syöksyvät valtameren mahtavat muringit jymästi pauhaten ja vaahdoten.

Taällä mahtavan luonnon helmassa uimapuivussa telnivä Tyko huomaa oman mitättömyytensä selvemmin kuin koskaan ennen, mutta samalla hän tuntee elävänsä, elävänsä uhallakin. Ikävä ja apea mieli on hänestä karkkoontunut ja hän telnii rantahietikolla kuin kahleensa murtanut villi eläin, syöksyy väliin hurjasta rantatyrskyihin ja peittyy heikeksi niihin, mutta palua jälleen rannalle levähtämään riemuiten hurjasta leikistä.

— Tämä se on parasta lääketta hermoille. Jospa tänne kaikki hermoheikkoiset ja liiallisen työn uuvuttamat voisivat tulla virkistymään kuten me nyt, puhelee Tyko vaimolleen.

Mutta hän ei jonda vastata, sillä heidän pieni poikansa uimaa rantatyrskyjä, kuten on nähnyt isänsäkin tekevän ja säikähtänyt äiti huulee hänet siinä silmänräpäyksessä meren mielehen ja kiihuhtaa sitä estämään.

Vaahoava pieni tyrsky huuhtele jo pienokasta kaimaloita myöten, enenkään äiti kerkää siepata hänet kuivalle rannalle. Poika yrittää karata uudelleen tyrskyihin, mutta äiti rientää taas estämään. Sydämellisesti nauraen karkaa hän uhallakin vielä kolmannen kerran ja ehti juosta polviaan myöten veteen, kunnes äidin käsi taas riistää hänet kuivalle maalle.

Ja Tyko katselee riemuiten poikansa leikkiä. — On sillä sisua, hän ajattelee, sillälailla, sillälailla-

la... pitää elää uhallakin! Ja hänen sydämensä sykkii rajusti.

Uhallakin syöksyvät mereg mahtavat muringit yhä teräviä kallioriuottoja vastaan, särkyen hurjiksi vaahtopäiksi. Tyko kuuntelee niiden kummaa pauhua ihastuneena, sykkivin sydämin ja hänestä tuntuu kuin ne laulaisivat loppumatonta taistelulaulua: — Eespäin, eespäin, voittoon tai kuolemaan...!

Kun leivität Toveritarta työläisnaisten keskuuteen autat luokkatiedon leviämistä.

*****
 Telephone: 818 Morning Side
 241 Lenox Ave. & 122 St.
 JA PAIKANVALITUS-TOIMISTO
OSUUSKOTI
 NEW YORKIN SUOM. NAISTEN
 *****

Osoite-ilmoituksia.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai klo 2 p., 713 E. 1st St. — Tervetuloa.

ASTORIAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka torstai, kello 8. Osoite: 262 Taylor Ave.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjo-lasaa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osoite: 315-10th St., Hoquiam, Wash.

MULLAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään joka torstai Suomi-hallilla, kello 3 j.p.p. Kaikki tervetulleita.

PORTLANDIN S. S. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai, kello 8. — Osoite: 719 Montana Ave.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään joka torstai, kello 8 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

WAUKEGANIN, III., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena sunnuntaina, aikaa klo 2 j.p. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, aikaa klo 2 j.p.p. V. v. via kokouksen loputtua.

TOVERITTAREN toimittajan toimi haettavana

Toimittajan toimi Toverittareessa julistetaan täten toimeen kykenevien toverittarien haettavaksi. Hakijalta vaaditaan sanomalehtityöhön välttämätön suomen- ja englanninkielen taito, riittävä sosiaalisen työväenliikkeen tuntemus ja kyky toimittaa naisten lehteä sosiaalisen maailmankatsomuksen mukaan.

Valtuuskuituleminen ehtona on vähintään vuoden jäsenyys sosiaalistipuolueessa ja S. S. Järjestössä. Hakemukset ja palkka vaatimukset ovat lähetettävät lämän kuun ajan la allaolevalla osoitteella:

TOVERIN JOHTOKUNTA,
 Box 99, Astoria, Ore.

Oletteko koskaan lukeneet kirjasta—

NAURAVA MAA?

Naurava Maa on kuvaus maasta, jonka asukkaat elävät hymyisin. Kirjanen sisältää 70 sivua ja maksaa vaan 25c. Tilaa se heti osoitteella—

TOVERI,
 Box 99, Astoria, Ore.